

V České republice se v souvislosti s nově přijatým trestním zákonem opět častěji hovoří mezi fanoušky, sociálními pracovníky i policisty o diváckém násilí, o legislativních a preventivních možnostech, ale i dopadu na celou českou fanouškovskou obec.

Jedná se o zákon 343/2006 Sb. ze dne 29. května 2006, kterým se změnil trestní zákon č. 140/1961 Šb. ve znění pozdějších předpisů.

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Paragraf 202 odstavec 1 zní:

(1) Kdo se dopustí veřejně nebo na místě veřejnosti přístupném hrubé neslušnosti nebo výtržnosti zejména tím, že napadne jiného, hanobí historickou nebo kulturní památku, hrob nebo jiné pietní místo anebo hrubým způsobem ruší přípravu nebo průběh organizovaného sportovního utkání,

přesvědčila skupina dvanácti fotbalových fanoušků (zástupců fotbalových klubů 1. FC Brno, Slavia Praha, Slovan Liberec, Bohemians 1905), studentů a studentek sociálněvědních oborů z Karlovy (FHS, FSV) i Masarykovy univerzity (FSS). Fanoušci volně sdružení v občanském sdružení ProFotbalFans využili nabídku Britské rady k zajištění týdenního vzdělávacího pobytu v Anglii a Walesu.

Během týdne naši skupinu provázel dobrovolný organizátor výjezdů welšských fanoušků a vydavatel časopisu „The Dragon Has Landed“ Neil Dymock. S překlady odborných věcí nám byla nápomocna Dáša Sephton z Britské rady v Praze.

První den pobytu naše skupina shlédla utkání Premier League Fulham F. C. vs. Manchester City. Na tomto utkání byla patrna ve srovnání s Českou republikou mj. minimální přítomnost policie během fotbalového utkání. Bezpečnost na fotbalovém stadionu byla zajišťována profesionální pořadatelskou službou. I fotbalový stadion

BEZPEČNOST NA FOTBALOVÝCH UTKÁNÍCH V ANGLII A WALESU POHLEDEM ČESKÝCH FANOUŠKŮ

shromáždění nebo obřadu lidí, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

(2) Odnětím svobody až na tři léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny.

Zákon nabyl účinnosti 1. října 2006. Důvodová zpráva k zákonu 343/2006 Sb. říká, že: „především fotbalová utkání jsou nepřehlédnutelným bezpečnostním rizikem nejen pro účastníky utkání na stadionech, v halách, ale i v ulicích měst a obcí, kde se konají. Nastává doba, kdy je potřeba přijmout přísná pravidla, která budou co nejvíce eliminovat projevy násilí, vulgarit a rasismu v hledištích i mimo ně. Je třeba, aby státní orgány a kluby měly nástroje, které jim umožní dostatečně rychle a efektivně zasáhnout. Předkladatelům novely trestního zákona § 202 nejde o vymáhání pořádku v souvislosti se sportovními utkáními represemi, ale o preventivní opatření, kdy výše trestu potencionálního výtržníka od tohoto skutku odradí“.

Zastánci změn legislativy v této oblasti často používali argumentaci, že Anglie je vzor země, která se s fotbalovým chuligánstvím již vypořádala. Změnila doopravdy pouze legislativa chování anglických chuligánů? Nebo se jednalo o systémové změny?

O celkové situaci v Anglii a Walesu se

působil přívětivějším dojmem než většina fotbalových stadionů v České republice.

Zajímavé bylo především to, že na celém stadionu po ukončení zápasu bylo připraveno přibližně 30–50 policistů, přičemž návštěva přesahovala 22 tisíc diváků (z toho bylo přibližně 500 hostujících fanoušků).

O dva dny později se naše skupina seznámila se stadionem londýnského klubu Chelsea F. C., s klubovým fanshopem a prohlídkou stadionu (bezpečnostní opatření, tiskové centrum, šatny atp.). Pro fotbalové fanoušky bylo skutečným zážitkem seznámení s klubovým muzeem, kde byla zachycena ve fotografiích, fotbalových programech, klubových šálách či trofejích téměř stoletá tradice fotbalového klubu.

Po návštěvě Chelsea F. C. následoval dlouhý přesun z Londýna do Cardiffu. Cestou jsme navštívili městečko Hayes, kde probíhal zápas VI. anglické ligy. Utkání Hayes F. C. vs. Newport County mělo vynikající atmosféru, které předcházela diskuse a výklad jednoho z ředitelů Newport County, který vyprávěl o historii a spletitých cestách klubu Newport County. Všichni diskutující ocenili věrnost fanoušků County, kterých do vzdáleného Hayes ve všední den přijelo přibližně sto. Klub Newport County má bohatou historii, která se v mnohém podobá historii Bohemians 1905. I County

totiž po finančních potížích v 90. letech zachránili vlastní fanoušci.

Naše skupina se rovněž podívala na welšský fotbalový svaz, kde nás přivítal generální sekretář svazu (Head of Competition) pan John C. Deakin. Po výkladu o historii welšského fotbalu a jeho specifik se diskuse věnovala sportovním tématům. Fotbaloví rozhodčí, welšská reprezentace, rasistické incidenty ve welšském fotbale (což jsou spíše ojedinělé výjimky), korupce ve fotbale a vztahu welšského fotbalového svazu k welšským fotbalovým mužstvům, která hrají anglické soutěže a nespádají tak pod welšský fotbalový svaz (Wrexham, Cardiff, Swansea). Rozprava s panem Johnem C. Deakinem byla zajímavá o to více, že pan Deakin je bývalým rozhodčím s mezinárodními zkušenostmi. Následovala návštěva stadionu Cardiff City, kde jsme se setkali se Simonem Chiversem (Cardiff Central Police Station) a společně diskutovali o fans a hooligans Cardiffu (Z chuligánské skupiny Soul Crew má v současnosti více než 150 jedinců zákaz vstupu na stadion) a bezpečnostních opatřeních při fotbalových zápasech.

Zajímavá byla ukázka uzavřeného kamerového systému na stadionu Cardiffu (CCTV) a promítání videozáběrů z nepokojů zachycených kamerovým systémem z let 2000/2001, kterého se zúčastnili jak domácí, tak hostující příznivci. Simon Chivers nás v krátkosti seznámil s připravovanými opatřeními před rizikovým sobotním druholigovým zápasem Cardiff City vs. Stoke City. Potom přišla na řadu prohlídka fotbalového stadionu, kde je např. tiskové centrum, které zajišťuje on-line přenosy, vydávání programů k utkáním atp. Rovněž je zajímavé počítačové výukové centrum na stadionu, které je využíváno základními školami k výuce některých předmětů neobvyklým způsobem.

Večer se část skupiny účastnila fotbalového miniturnaje v malé kopané ve sportovním centru Gol. Vítězem miniturnaje se v prodloužení stalo smíšené družstvo Walesu. Po tomto miniturnaji proběhla diskuse o sociální práci s fotbalovými fanoušky, jednotlivých projektech zaměřených na mládež atp.

V sobotu naše skupina navštívila stadion Millenium v Cardiffu (jde o stadion s největší uzavíratelnou střechou, kapacitou přes 70 000 míst; je užíván pro ragbyové zápasy a zápasy fotbalové reprezentace, stadion byl otevřen v roce 1999). V odpoledních hodinách jsme se byli podívat na fotbalové utkání II. ligy mezi Cardiff City a Stoke City (12 tisíc diváků). Opět jsme viděli profesionální výkon pořadatelské služby v součinnosti s policií.

Před i po utkání se naše skupina setkala s Melanií Richard z Football Supporter's Federation Cymru (Federace fotbalových fanoušků Walesu), která zajišťuje tzv. fanambasády pro welšské fanoušky. Ambasáda pro fanoušky nebo také fanambasáda (Fans' Embassy) je jméno pro poradní, informační a podpůrnou službu pro fotbalové fanoušky, kteří za fotbalem cestují, především pro ty, kteří za zápasy vyrazí na velké turnaje do zahraničí.

Existence „ambasád pro fanoušky“ může zlepšit a zpříjemnit program fanoušků na turnaji a snížit tak možné zdroje diváckého násilí a konfliktů.

Začátky existence „ambasád pro fanoušky“ můžeme najít při ohlédnutí za službami poskytovanými fanouškům Anglie a Německa na MS 1990 v Itálii, které se rozvíjely i v dalších letech při turnajích EURO

1992 ve Švédsku, 1996 v Anglii, 2000 v Holandsku a Belgii, EURO 2004 v Portugalsku, MS 1998 ve Francii, 2002 v Japonsku a Jižní Koreji a v roce 2006 v Německu.

Na anglické straně se začaly služby fanambasád rozvíjet jako podpůrná a svěpomocná iniciativa „asociace fotbalových fanoušků“ orgánu postaveného na základě členství a vytvořeného samotnými fanoušky, zcela nezávislého na všech fotbalových i vládních institucích.

Hlavní náplní fanambasády je zprostředkovat komunikaci mezi fanoušky, orgány státní správy a organizátory. Část z účastníků vzdělávacího pobytu zajišťovala českou fanambasádu při fotbalových turnajích v Portugalsku 2004 a při MS 2006 v Německu, takže došlo k výměně zkušeností a poznatků ohledně financování těchto akcí a spolupráci s dalšími organizacemi.

Během celého pobytu se naše skupina dověděla mnoho zajímavých informací o bezpečnosti na anglických fotbalových stadionech I. a II. ligy (např. o kamerových

systémech, policejních opatřeních v blízkosti fotbalových stadionů atp.), sociální práci a dobrovolnictví zaměřeného na oblast fotbalových fanoušků.

Pokud lze srovnat legislativní úpravu této problematiky, můžeme konstatovat, že nastavené parametry jsou v Anglii i v České republice na stejné úrovni. Kde je však situace rozdílná, je oblast preventivních aktivit. Především se jedná o:

- opatření ke stabilizaci skupin fanoušků, fan-klubů a regionálních komunit fanoušků pomocí doprovázení a podílení se na skupinových procesech,
- komunikaci mezi jednotlivými aktéry fotbalových zápasů (policií, fanoušky, zástupci klubu, pořadatelskou službou),
- podporu a posilování individuálních iniciativ a odpovědnosti mezi fanoušky
- nekomerční volnočasové nabídky (fotbalové turnaje, možnost sportování v centrech měst) atp.

Lze předpokládat, že i v České republice se tato specifická oblast sociální práce stane etablovanou a uznávanou oblastí a že ojedinělé fanouškovské projekty se osvědčí a budou je následovat mnohé další.

Josef SMOLÍK

Ilustrační foto internet a archiv redakce
Počítačová grafika - pokri-